

ligefrem at tage Jorden fra Landmændene. Det har aldrig været Socialdemokratiets Hensigt, og Socialdemokratiets Program siger da ogsaa noget ganske andet om den Ting. Socialdemokratiet ønsker, med Respekt for Ejendomsretten, at Samfundet skal komme i Besiddelse af Jorden som af alle andre Produktionsmidler, og det er paa ingen mulig Maade første Gang, det Spørgsmaal har spillet en Rolle ved et Valg, for hver eneste Gang en socialdemokratisk Kandidat har været stillet op her i Danmark, er han bl. a. gaaet til Valg paa det Program. Det er et af Hovedpunkterne i det socialdemokratiske Program, at Jorden skal gaa over fra privat til offentligt Eje, og det betyder heller ikke, at man fra et enkelt Sted skal bestemme i enhver Detail, hvorledes man skal bære sig ad i sit Landbrug. Det er ikke det, Socialdemokratiet kræver, nej, det, Socialdemokratiet forlanger, er, at i denne Bedrift som i enhver anden, skal det samfundsmæssige Hensyn stilles over det privategoistiske. Det er netop det, vi i Øjeblikket er Vidne til i vort Land i Kraft af Kornloven, idet denne Lov i store Træk bestemmer, hvad der skal ske i Landbruget, ud fra samfundsmæssige Betragtninger. Men indenfor den Række kan den enkelte Landbruger gøre, hvad han anser for rigtigt, i sin Bedrift. Nøjagtigt det samme er det, man ønsker skal gennemføres, ogsaa naar Krigen er forbi, fordi man under Krigen ser de store Velsignelser ved, at de samfundsmæssige Hensyn stilles over de privategoistiske. Der er altsaa ingen Socialdemokrat, som tænker paa at gribe ind i Landbruget paa den Maade, at man vil hindre Initiativet i at udfolde sig i hver enkelt Mands Bedrift, men man vil kræve, at hver Bedrift skal ledes saaledes, at den først tilfredsstiller samfundsmæssige Hensyn. Det er da en Fordring, som man skulde mene, alle Mennesker med den allerstørste Glæde vilde være med til at indfri. Derfor har det ærede Medlem, som saa mange andre, i denne Diskussion misforstaaet Socialdemokratiets Stilling.

Til Slutning skal jeg kun gøre en kort Bemærkning til det ærede Medlem fra Fuglebjerg-Kredsen (Martin Hansen). Det ærede Medlem har meget loyalt sagt, at jeg med mine Bemærkninger om, at Overklassen profiterede af den nuværende Situation, ikke har ment, at Ministeriet lagde Sagerne saaledes til Rette, at det skulde blive til Fordel for Overklassen. Nej, det er en given Ting, det har jeg ikke sagt og heller ikke tænkt. Det, jeg har udtalt, er, at til Trods for alt, hvad der er gjort fra Rigsdagens og

fra Ministeriets Side for at afbøde Udskejelserne i den vanskelige Situation, hvori vi befinder os, har dog Overklassen i vort Samfund været i Stand til i en ganske utiladelig Grad at mele sin Kage paa den øvrige Befolknings Bekostning, og det viser efter min Mening tydeligt og klart, at de samfundsmæssige Hensyn bør komme endnu langt stærkere i Forgrunden. For naar et Samfunds Overklasse i en saa vanskelig Situation ikke har den Samfundsfølelse, som skal til, for at den søger at gøre det saa godt for det hele Samfund som muligt, saa bør Samfundsmagten ogsaa blive i Stand til i endnu højere Grad end hidtil at hindre, at en enkelt Samfundsklasse beriger sig og skaffer sig Fordele paa hele det store brede Folks Bekostning. Det er det, Socialdemokratiet ønsker fremmet ogsaa i den Tid, der kommer efter Krigen.

Martin Olsen: Jeg har ved særlig Imødekommen faaet Lov til at tale i Aften, og som Anerkendelse heraf skal jeg fatte mig kort, idet jeg har givet Afkald paa at omtale et Par Spørgsmaal, jeg ellers vilde have omtalt, og skal indskrænke mig til et enkelt Spørgsmaal.

Naar jeg viser mig her paa denne Plads ved Finanslovens første Behandling, ved ærede Medlemmer, at det i Regelen drejer sig om Marinens Forhold. Der er i Aften kun et enkelt Spørgsmaal, jeg gerne vil rette til Forsvarsministeren i hans Egenskab af Marineminister. Vi fik den 28. Februar 1916 en Lov om Sønæringen. I dennes § 23, 4de Stykke, bestemmes det, at der ved kongelig Anordning fastsættes Regier, hvorefter der, uanset visse Bestemmelser i Sønæringsloven „kan meddeles de med Officerer og Underofficerer igestillede af Søværnets Maskinkorps de i ovennævnte Paragraffer“ — §§ 10—14 — „omhandlede Sønæringsbeviser“. Der stilledes store Forventninger til denne kongelige Anordning, idet man gik ud fra, at naar der i Sønæringsloven var løvet, at det skulde ske saaledes, vilde det være noget, som kom disse Folk til gode. Men det er desværre ikke helt sket. Sønæringsloven er, som før sagt, af 28. Februar 1916, den kongelige Anordning, der skulde slutte sig dertil, kom den 17. April 1917, udstedt gennem Handelsministeriet. Ved denne kongelige Anordning fastslaas det i § 1, at „Personer af Søværnets Maskinkorps, der er ligestillede med Officerer og Underofficerer . . . skal anses for at opfylde Bestemmelserne i Sønæringsloven af 28. Februar 1916 § 12 a. og c., § 13 a. og c.